

Sīkstoša ticība (Mateja ev. 14:22-33)

Un Jēzus tūda! lika Saviem mācekļiem kāpt laivā un pārceļties uz otru malu, tiekāms Viņš atlaidīs ļaudis.²³ Un, ļaudis atlaidis, Viņš savrup uzkāpa kalnā Dievu lūgt. Un, kad vakars metās, Viņš tur palika viens pats.²⁴ Bet laiva bija jau jūras vidū; viļņi to mētāja, jo pūta pretvējš.²⁵ Bet gaiļos Jēzus nāca pie tiem, pa jūras virsu staigādams.²⁶ Un, kad mācekļi Viņu redzēja pa jūras virsu staigājam, tie izbijās un sacīja: "Tas ir spoks." Un tie brēca aiz bailēm.²⁷ Bet Jēzus tūda! tos uzrunāja un sacīja: "Turiet drošu prātu, Es tas esmu! Nebīstieties!"²⁸

Un Pēteris Viņam atbildēja un sacīja: "Kungs, ja Tu tas esi, tad liec man nākt pie Tevis pa ūdens virsu."²⁹ Un Viņš sacīja: "Nāc!" Un Pēteris izkāpa no laivas, gāja pa ūdens virsu un nāca pie Jēzus.³⁰ Bet, lielu vētru redzēdams, viņš izbijās un sāka grimt, viņš brēca un sacīja: "Kungs, paldzi man!"³¹ Un, tūda! roku izstiepis, Jēzus viņu satvēra un viņam sacīja: "Mazticīgais, kādē! tu šaubījies?"³² Un, kad tie iekāpa laivā, vējš nostājās.³³ Un tie, kas bija laivā, meīās Viņa priekšā ceļos un sacīja: "Patiesi Tu esi Dieva Dēls."

Nabaga Pēteris! Ja viņam tikai būtu bijusi lielāka ticība! Tad viņš būtu bijis spējīgs staigāt pa ūdens virsu, tāpat kā Jēzus un nebūtu iegrimis jūrā, kā kartupeļu maiss!

Daudzi ticīgi cilvēki tā domā par ticības lietderību – ka ticība ir kāds nodrošinājums pret dzīves briesmām, pret „iegrimšanu” dzīves vētrainās jūrās. „Ja tev daudz ticības, tad tev labi ies!”

Bet mēs visi zinām, ka tā tas nav dzīvē! Ļoti ticīgiem cilvēkiem dzīvē notiek lielas bēdas, smagi pārdzīvojumi, grūti laiki. Jēzus nekad saviem mācekļiem nebija solījis rožainu dzīvi, nekad neteica, ka sekojot viņam, dzīvē viss ies labi un skaisti! Tieši pretēji: Jēzus paša dzīves stāsts rāda, cik grūta – un netaisnīga – dzīve var būt, pat visticīgākajam cilvēkam!

Man liekas, ka ir neskaidrības, par to, ko uzskatām par „ticību.” Ticība nav tava spēja atcerēties Bībeles stāstus, nedz tava spēja citēt pazīstamus pantus. Un ticība nav noteikta caur mūsu līdzdalību kādā rituālā, nedz mūsu spējā skaitīt ticības apliecību.

Ticība ir mūsu dzīvē, ikdienas izpratne par mūsu attiecību ar Dievu un kā šī attiecība parādās mūsu sadzīvē ar citiem cilvēkiem un

ar visu radību. Ticība izpaužas katrā mūsu dzīves aspektā: kur izdodam savu naudu, kā strādājam, ko darām brīvlaikā, mūsu attiecībās, kā izturamies pret svešniekiem, un ikkatrā lietā, mazā vai lielā, ko darām. Visa dzīve ir ticības apliecība.

Daudzi cilvēki to instinkti vi izprot: ikdienas dzīve ir viņu ticības izpausme. Dzīves priekus un labumus viņi satver kā Dieva dotas dāvanas. Dzīves smagumus un sāpes tie izcieš, zinādami, ka Dievs viņiem stāv klāt un caur savu Dēlu Jēzu Kristu, arī ir piedzīvojis cilvēku dzīves sāpes, vīlinājumus un bēdas. Tādiem cilvēkiem ticība ir kā laiva, kas gan ir vētru mētāta, kurā piedzīvotas bailes un briesmas, bet kura tomēr negrimst. Ir zīmīgi ievērot, ka senā kristīgā baznīca jau agri pieņēma laivu kā baznīcas simbolu. Laiva, kā viens gudrinieks ir teicis, nav domāta palikt drošā un mierīgā ostā, bet ir domāta doties pāri tāliem, reizēm vētrainiem ūdeņiem. Tāda ticība nav domāta ierobežota un aizsargāta, bet lai tā iet plašumā, pat visās dzīves vētrās.

Bet ir arī cita tipa ticība, ko vēlos saukt par sīkstošu ticību. Tā ir ticība ļoti formālā un ierobežotā izpratnē, - skaiti ticības apliecību, atceries dažus pazīstamus Bībeles stāstus un pantus, apmeklē dievkalpojumu un dzīvo normālu sabiedrībā pieņemtu morālu dzīvi.

Bet tā nav ticība. Jo tur nav saistības starp ticības apliecinājuma formāliem vārdiem vai rituāliem un ikdienas īsto dzīvi. Cilvēki ar tādu ierobežotu ticības izpratni parasti slīkst bailēs, neziņā un, ļoti bieži, depresijā, kad uznāk dzīves krīzes un kad parastie, viņu dzīvē veidotie, balsti nav pietiekami, lai viņus turētu virs ūdens. Uznāk dzīves krīze, un tie tad slīkst.

To redzam šajā pazīstamā stāstā Mateja evanģelijā. Pēteris un citi mācekļi redz, ka Jēzus nāk viņiem pretim, staigājot pāri Tiberijas jūras viļņiem. Tie baidījās, domājot, ka redz kādu spoku. Bet Jēzus tūda! tos uzrunāja un sacīja: "Turiet drošu prātu, Es tas esmu! Nebīstieties!"²⁸ Un Pēteris Viņam atbildēja un sacīja: "Kungs, ja Tu tas esi, tad liec man nākt pie Tevis pa ūdens virsu."²⁹ Un Viņš sacīja: "Nāc!" Pēteris tad izkāpa no laivas un pats arī sāk staigāt pa ūdens virsu.

Ir kāds joks Nujorkā par vienu vīru, kas izkrita no Empire State debesskrāpja observācijas ausgtākā stāva un, krītot lejā un garām 43. stāvam teica: *So far, so good!* Nu tā tagad Pēterim iet: *so far, so good.* Un Tā iet cilvēkiem ar sīkstošu ticību: kamēr nekas briesmīgs nenotiek dzīvē, viss iet labi un tāda minimāla, formāla, kultiska ticība, atsvešināta no dzīves realitātēm, liekas diezgan pietiekoša.

Bet tad uznāk krīzes, uznāk neparedzētais, uznāk dzīves maiņas, kuras nav izprotamas nedz pārdzīvojamās bez pamatīgas un labi pārdomātas dzīves izpratnes. Pētera gadījumā šajā stāstā tas

notiek, kad, *lielu vētru redzēdams, viņš izbijās un sāka grimt, viņš brēca un sacīja: "Kungs, palīdzi man!"*

Sīkstošā ticībā, mēs neredzam vairs Dieva žēlastības iespējas, bet redzam tikai mūsu pašu dzīves problēmas. Sīkstošas ticības cilvēkam skats nav vērsts uz Dievu un Kristu, bet skats ir sašaurināts - pats uz sevi un savām problēmām. Nekas cits vairs neeksistē, nedz citi cilvēki, nedz citas iespējas, ...nedz Dievs pats – izņemot Dievs kā tas, kura atbildība būtu mūs izglābt no mūsu tukšās un neprātīgās dzīves pašu izveidotām grūtībām.

Tā ir *sīkstoša ticība*. Bet tā nav tikai *garīga* problēma, nav tikai *ticības un baznīcas* problēma. Tā var parādīties arī citos veidos. Cilvēks, kas cieš ar kronisku izmisumu, bezcerību un depresiju ir parasti arī tāds, kura *ticība* (un ar to es apzīmēju *visu* dzīves uzskatu) ir tāda pati kā Pēterim šajā stāstā, kas redz tikai dzīves grūtības, tikai tās problēmas – un visnozīmīgāki, parasti tikai redz *savas dzīves problēmas*. Tāds cilvēks neredz vairs nākotni, tas vairs nesaredz cerības.¹ Tad viņš sāk slīkt dzīves vētrainās jūrās.

Kad Pēteris sāk grimt ūdenī, Jēzus viņam izstiepj savu roku un viņu satver, izglābdams savu mazticīgo mācekli. Tas ir zīmīgs moments, jo simboliski, Pēterim ir jāuzdod savas spējas, jāuzdod sava paš-centrētā dzīves izpratne, un viņam ir jāatzīst, ka tas, uz ko viņš bija agrāk savā dzīvē cerējis, nespēj viņu izglābt.

Ja padomājam, tad esam katrs to piedzīvojuši savās dzīvēs, vai to redzējuši spilgti citu cilvēku dzīves krīzēs. Uznāk smaga dzīves vētra – slimība, laulības un ģimenes problēmas, vai tuvinieka nāve – un viss, kas liekas nozīmīgs un noteicošs parastā dzīves izpratnē, nav spējīgs dot vismazāko mierinājumu. Sakrātā manta, darbi, status, izskats, skaista vasarnīca, - nekas, par ko esam izlējuši tik daudz sviedru un par kuru tik daudz dzīves laika un rūpju esam upurējuši – viss tas ir pilnīgi nenozīmīgs, kad ārsti saka, ka taviem bērniem vai mazbērniem ir alkohola vai drogu problēma, vai kad tavš laulātais draugs tevi pameta, vai kad ārsti saka, ka tev ir nedziedināma slimība.

Vairāki mūsdienu kultūras un ticības dzīves komentatori un pētnieki ir sprieduši, ka divdesmitā un divdesmit-pirmajā gadu simtā kultūra nespēj vairs dot *dzīvību*. Tas ir, ka viss, ko modernā pasaule ir apsolījusi, - viss, ko tehnoloģija, zinātne, un modernās sabiedrības sistēmas apsolīja – viss tas ir radījis arvien lielākas problēmas mūsu eksistencei. Un visumā, neviena no pēdējā gadu simteņa zinātniskām, politiskām vai kulturālām sistēmām nedod cerību, ka varēs atrisināt cilvēku sadzīves, ekoloģiskas, vai tehnoloģiskas problēmas. Viss, kas

tiek piedāvāts, ir arvien vairāk tas pats, kas ir jau bijis – tikai lielāks, greznāks, un jaunāks.

Bet ne labāks. „Jo vairāk modernais cilvēks cenšas iegūt ‘panākumus’ šajā moderno sistēmu mērogā (tas ir - valdīt un kontrolēt cilvēku un dabu), jo vairāk cilvēks atrodas iekļūvis nebeidzamā aplī. Modernais pasaules skatiens nedod dzīvību, bet to atņem.”² Mūsu dzīve ir daudzkreiz tikai *sīkstošas ticības* laicīgā forma.

Pēterim – un mums – Dievs izstiepj savu roku. Tā ir cilvēku roka, - ikdienas, īstas dzīves roka Jēzus personā, caur kuru Dievs ir uzņēmis visas mūsu dzīves iespējamības – visus priekus un visas bēdas, - un tās pildījis ar savas žēlastības un mīlestības brīnumu. Kad Pēteris satver Jēzus roku un tiek izglābts no slīkšanas, tad viņš satver jaunās dzīves iespējas. Šajā stāstā nav nozīmīgs tikai šis viens brīnums, ka Jēzus staigāja pāri ūdeņiem. Tā ir tikai norāde, tikai simbols. Nozīmīga ir mūsu atziņa, ka visa mūsu dzīve, - pat mūsu dzīves vētras – ir pilnas Dieva brīnumu, pilnas viņa labestības un svētības.

Tā nav vienmēr viegli saprotama atziņa. Un to pat Jēzus piedzīvoja savā pašizpratnē, kad viņam vajadzēja pašam piedzīvot, cik brīnumaina un pārsteidzoša Dieva žēlastība var būt.

Bet par to runāsim nākamajā svētdienā. Āmen.

Prāv. Dr. Fritz Traugott Kristbergs

2005. gada 7. augustā. Sv. Jāņa baznīcā Toronto

¹ Donald Capps, *Agents of Hope: a pastoral psychology* (Fortress Press: Minneapolis, 1995), 101 ff.

² Douglas John Hall, *Confessing the Faith: Christian Theology in a North American Context*, (Fortress Press: Minneapolis, 1996), 283.